

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 avril 2011

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**visant à modérer
les rémunérations des dirigeants
des entreprises publiques autonomes**

(déposée par
Mme Christiane Vienne et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 april 2011

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**over de beperking
van de bezoldiging van de bedrijfsleiders
van de autonome overheidsbedrijven**

(ingediend door
mevrouw Christiane Vienne c.s.)

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	
PS	:	Parti Socialiste	
MR	:	Mouvement Réformateur	
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	
sp.a	:	socialistische partij anders	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
VB	:	Vlaams Belang	
cdH	:	centre démocrate Humaniste	
LDD	:	Lijst Dedecker	
INDEP-ONAFH	:	Indépendant - Onafhankelijk	
Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)
Publications officielles éditées par la Chambre des représentants		Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	
Commandes:		Bestellingen:	
Place de la Nation 2		Natieplein 2	
1008 Bruxelles		1008 Brussel	
Tél. : 02/ 549 81 60		Tel. : 02/ 549 81 60	
Fax : 02/549 82 74		Fax : 02/549 82 74	
www.lachambre.be		www.dekamer.be	
e-mail : publications@lachambre.be		e-mail : publicaties@dekamer.be	

DÉVELOPPEMENT

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de résolution est liée aux propositions de loi DOC 53 1395/001 et DOC 53 1396/001.

La crise financière nous a montré combien le secteur bancaire était déconnecté de l'économie réelle. Elle a aussi mis en lumière les salaires de ses dirigeants qui étaient, eux, déconnectés aussi bien de toute réalité économique que de la politique salariale mise en œuvre dans leur entreprise.

Alors que la crise économique qui s'en est ensuivie a charrié restructurations et licenciements massifs, alors que les travailleurs et leurs familles font difficilement face aux coûts de la vie, alors que les mots indexation et croissance de la norme salariale sont presque devenus tabous dans la sphère patronale, les rémunérations des grands patrons ne connaissent pas la crise. Et pas seulement dans le secteur bancaire. Il suffit de s'attarder sur les rémunérations des dirigeants des entreprises du *Bel 20* pour s'en rendre compte.

En 2009, on pouvait apprendre que certains avaient déjà oublié la crise qui secouait le monde économique un an plus tôt: 7 millions pour le patron d'*Inbev*, près de 3 millions pour celui de *Delhaize*, 1 million pour celui d'*Umicore*, 1 million pour celui de *bpost* (anciennement, *La Poste*), plus de 2 millions pour celui de *Belgacom*...

Toutes les rémunérations de 2010 ne sont pas encore connues, mais alors qu'on prédit une croissance de plus de 37 % des profits globaux des entreprises du *Bel 20*, il est permis de croire que ces rémunérations vont augmenter elles-aussi. En atteignant de tels sommets, ces salaires ne recouvrent plus de réalité économique. Qu'est-ce qui peut justifier de telles sommes? Quelles réalisations, quelle dépense d'énergie, quelle prise de risques peut amener à constituer et à mériter de tels salaires?

Cette déconnexion prend toute son ampleur si l'on mesure l'échelle de salaire au sein d'une même entreprise! *Delhaize*, par exemple: le patron gagne 123 fois plus qu'une caissière avec une ancienneté de 5 ans. Chez *Inbev*, un jeune cadre gagne 111 fois moins que l'administrateur délégué.

Même si, dans les entreprises publiques autonomes, (EPA) on tombe sous la barre du rapport 1 à 100, dans

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel van resolutie wordt verbonden met wetsvoorstellen DOC 53 1395/001 en DOC 53 1396/001.

De financiële crisis heeft aangetoond hoe groot de kloof is tussen de banksector en de reële economie. Die crisis heeft ook de aandacht gevestigd op de bezoldiging van de bedrijfsleiders, die iedere voeling kwijt waren met zowel de economische realiteit als het loonbeleid van hun onderneming.

De daaropvolgende economische crisis heeft tot veel herstructureringen en massale ontslagen geleid, werknemers en hun gezin hebben het almaar moeilijker te voorzien in de kosten van het dagelijks levensonderhoud, indexering en verhoging van de loonnorm zijn in werkgeverskringen bijna taboe geworden, maar de bezoldigingen van de bedrijfsleiders hebben van de crisis helemaal geen last. Dat is overigens niet alleen in het bankwezen het geval — een blik op de bezoldiging van de bedrijfsleiders van de *Bel20*-ondernemingen zegt genoeg.

In 2009 waren sommige bedrijfsleiders kennelijk al vergeten dat een jaar eerder de crisis de economie op haar grondvesten had doen daveren: 7 miljoen euro voor de topman van *Inbev*, bijna 3 miljoen voor die van *Delhaize*, 1 miljoen voor die van *Umicore*, 1 miljoen voor die van *bpost* (vroeger *De Post*), meer dan 2 miljoen voor die van *Belgacom*...

Voor 2010 zijn nog niet alle bezoldigingen bekend, maar er wordt voorspeld dat de algemene winst van de *Bel 20*-ondernemingen met meer dan 37 % zal stijgen: men mag er dus van uitgaan dat ook die bezoldigingen zullen stijgen. Dergelijke bedragen staan los van elke economische realiteit. Hoe kunnen zij worden gerechtvaardigd? Welke verwezenlijkingen moet een bedrijfsleider op zijn conto hebben, hoeveel energie moet hij hebben geïnvesteerd en welke risico's moet hij hebben genomen om een dergelijke bezoldiging te krijgen én te verdienen?

Die kloof valt echt op als men de loonschaal binnen een zelfde onderneming bekijkt. Bij *Delhaize* bijvoorbeeld verdient de topman 123-maal meer dan een caissière met 5 jaar anciënniteit; bij *Inbev* verdient een jong kaderlid 111 keer minder dan de gedelegeerd bestuurder.

Het klopt dat bij de autonome overheidsbedrijven de ratio 1 op 100 niet wordt gehaald, maar dat neemt niet

certaines, on reste au-delà du rapport de 1 à 40, maximum, recommandé par la doctrine économique d'avant la financiarisation de l'économie, qui a débuté dans les années 80...

Lorsque l'on sait que des grands patrons comme JP Morgan ou Henry Ford préconisaient, respectivement, une échelle de salaire de 1 à 20 et de 1 à 40 au sein d'une même entreprise, on peine à comprendre le ratio actuel.

Certains ironiseront peut-être sur ces patrons d'un autre temps, sur une époque révolue...mais produire une voiture ou s'occuper de finance reste la même activité économique, seules les rémunérations ont explosé, pas le métier.

C'est intéressant de noter que l'explosion des rémunérations des dirigeants intervient à l'époque *Thatcher/Reagan*, quand les néo-libéraux ont fait exploser l'économie pour la financiariser.

D'un écart de salaire inférieur au rapport de 1 à 30 fin des années 70, on est passé, dès la fin des années 80, à des écarts de 1 à de 250!

Ces salaires ne sont que le reflet d'une idéologie, où les salaires des grands patrons comportent beaucoup de zéros et ne recouvrent aucune réalité économique.

Il faut entamer un débat sur les salaires fous des patrons, en général, et, pour les auteurs de cette proposition de résolution, les pouvoirs publics doivent donner le ton et inscrire les rémunérations des dirigeants des EPA dans une approche raisonnable; il faut modérer la rémunération des dirigeants des EPA, tant en ce qui concerne la partie fixe du salaire que les bonus et revenir au ratio d'avant les années de l'argent fou: de 1 à 20.

Christiane VIENNE (PS)
Linda MUSIN (PS)
Karine LALIEUX (PS)
Olivier HENRY (PS)
Yvan MAYEUR (PS)
Guy COËME (PS)
Anthony DUFRANE (PS)
André FRÉDÉRIC (PS)
Laurent DEVIN (PS)

weg dat men bij sommige van die bedrijven boven de ratio 1 op 40 blijft, een verhouding die als maximum wordt aanbevolen door de economische denkrichting die de (begin jaren 80 van de vorige eeuw begonnen) financiering van de economie is voorafgegaan.

De huidige ratio is nauwelijks te vatten als men weet dat toplui zoals JP Morgan of Henry Ford respectievelijk een loonschaal van 1 op 20 en 1 op 40 voorstonden.

Misschien zullen sommigen het ironisch hebben over die bazen uit een ander tijdvak, over vervlogen tijden enzovoort. Een auto assembleren of zich met financiën bezighouden, blijft echter dezelfde economische activiteit. Alleen de bezoldiging is explosief toegenomen, het beroep zelf is niet veel veranderd.

Het is interessant op te merken dat de bezoldiging van de bedrijfsleiders explosief is gestegen tijdens de periode waarin Thatcher en Reagan aan de macht waren, toen de neoliberalen een economische *boom* op gang brachten om vervolgens over te gaan tot een financiering van die economie.

De loonkloof, met een verhouding van minder dan 1 op 30 eind jaren 70, was vanaf de late jaren 80 uitgeleefd tot een ratio van 1 op 250!

Die hoge salarissen zijn slechts een weerspiegeling van een ideologie, waarbij het bedrag van de bezoldiging van de topmanagers veel nullen telt en volstrekt niet in verhouding staat tot de economische realiteit.

Er moet een debat op gang komen over de waanzinnige bezoldiging van de bedrijfsleiders in het algemeen. Volgens de indieners van dit voorstel van resolutie moet de overheid het goede voorbeeld geven: de bezoldiging van de bedrijfsleiders van de autonome overheidsbedrijven moet onderdeel van een redelijk beleid worden en beperkt blijven; dat geldt zowel voor het vast gedeelte van de bezoldiging als voor de bonussen. Er dient te worden teruggekeerd naar de ratio die gold vóór de jaren van het "gekke geld": een ratio van 1 op 20.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

LA CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS,

A. considérant que la financiarisation de l'économie a entraîné une explosion des salaires des dirigeants des entreprises;

B. considérant que la crise financière, qui a mis l'économie genou à terre, impose de reconnecter les rémunérations à la réalité économique;

C. considérant que les entreprises publiques autonomes (EPA) ne peuvent pas s'inscrire dans une politique de rémunération excessive pour leurs dirigeants;

DEMANDE AU GOUVERNEMENT:

de préciser dans les futurs contrats de gestion et dans les prochaines désignation des dirigeants des entreprises publiques que la rémunération des top managers doit respecter un écart de 1 à 20 maximum par rapport au salaire médian au sein de l'entreprise.

7 avril 2011

Christiane VIENNE (PS)
Linda MUSIN (PS)
Karine LALIEUX (PS)
Olivier HENRY (PS)
Yvan MAYEUR (PS)
Guy COËME (PS)
Anthony DUFRANE (PS)
André FRÉDÉRIC (PS)
Laurent DEVIN (PS)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS,

A. geeft aan dat de financialisering van de economie een enorme stijging van de bezoldiging van de bedrijfsleiders heeft veroorzaakt;

B. overwegende dat de financiële crisis, die de economie zware klappen heeft toegebracht, ertoe verplicht de bezoldigingen opnieuw aansluiting te doen vinden met de economische realiteit;

C. is van oordeel dat de autonome overheidsbedrijven niet mogen meegaan in een beleid waarbij hun bedrijfsleiders overmatig worden bezoldigd;

VRAAGT DE REGERING,

in de toekomstige beheersovereenkomsten en bij de komende aanwijzingen van de bedrijfsleiders van de overheidsbedrijven te preciseren dat de bezoldiging van de topmanagers ten hoogste het twintigvoudige mag bedragen van het mediaan loon binnen de onderneming.

7 april 2011